

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 63566/12

Harun AKBAŞ/Türkiye

6 Ekim 2020 tarihinde,

Başkan

Jon Fridrik Kjølbro,

Hâkimler

Marko Bošnjak,

Valeriu Grițco,

Egidijus Kūris,

Branko Lubarda,

Carlo Ranzoni,

Saadet Yüksel,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla oluşturulan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm) Daire olarak toplanarak, 31 Ağustos 2012 tarihinde, yapılan yukarıda belirtilen başvuruyu ve davalı Hükümet tarafından sunulan görüşleri ve başvuran tarafından cevaben sunulan görüşleri dikkate alarak, gerçekleştirilen müzakerelerin ardından aşağıdaki kararı vermiştir:

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2020. Bu gayriresmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

OLAY

1. Başvuran Harun Akbaş, Türk vatandaşı olup 1990 doğumludur ve İstanbul'da ikâmet etmektedir. Başvuran, Mahkeme önünde, İstanbul Barosuna bağlı Avukatlar İ. Akmeşe ve S. Kızılkaya tarafından temsil edilmişlerdir.

2. Türk Hükümeti ("Hükümet") kendi yetkilisi tarafından temsil edilmiştir.

A. Davanın Koşulları

3. Davanın kendine özgü koşulları, taraflarca ifade edildiği şekliyle, aşağıdaki şekilde özetlenebilmektedir:

4. Maltepe Ceza İnfaz Kurumunda tutuklu bulunurken başvuran ve tutuklulara kitap dağıtan infaz koruma memuru Y.T. arasında, 16 Eylül 2008 tarihinde, önce bir tartışma ardından bir kavga meydana gelmiştir.

5. Başvuran, 17 Eylül 2008 tarihinde, ceza infaz kurumu revirinde muayene edilmiştir. Doktor M.Ö., başvurana ağrı kesici önermiştir.

6. Ceza İnfaz Kurum idaresi, 24 Eylül 2008 tarihinde, yukarıda belirtilen kavgayı dikkate alarak, başvuran hakkında on gün hücreye koyma cezası verilmesine karar vermiştir.

7. Bu arada oğluyla görüşen anne, 26 Eylül 2008 tarihinde, oğluna yapılan kötü muameleler nedeniyle, Kartal Cumhuriyet Başsavcılığı ("savcılık") nezdinde suç duyurusunda bulunmuştur. Savcı, aynı gün başvuranın ifadesini almıştır.

8. İlgili, yine aynı gün, ceza infaz kurum doktoru M.Ö. tarafından yeniden muayene edilmiştir. Doktor, ilgilinin sol gözünün çevresinde, hayati tehlike oluşturmayan bir ekimotik lezyon bulunduğunu kaydetmiştir.

9. Savcı, 14 ve 17 Ekim 2008 tarihlerinde, olaylara karışan infaz koruma personelleri B.E.B., Y.T., M.Ü. ve G.D.'yi sorgulamış ve tutuklulara kitap dağıtıldığı esnada, başvuranın radyo alıcısı hakkında aralarında bir

anlaşmazlık olması nedeniyle, Y.T.'ye hakaret ettiğini ardından ilgilinin Y.T.'yi darp ettiğini ve sonra personelin başvuranı etkisiz hale getirmek için müdahale ettiğini belirtmişlerdir. İnfaz koruma başmemuru Ö.B., infaz koruma memurlarının kollarıyla başvuranı etkisiz hale getirirken olay yerine geldiğini ve ne kendisinin ne de infaz koruma memurlarının ilgiliyi darp etmediğini dile getirmiştir.

10. Mevcut durumda, başvuran, 15 Ekim 2008 tarihinde, Silivri ceza infaz kurumuna nakledilmiştir.

11. 24 Ekim 2008 tarihinde, katalog üzerinden kimlik tespit oturumu gerçekleştirilmiştir. Başvuran, Y.T., M.Ü., Ö.B. ve A.C.'yi kendisini darp eden görevliler olarak göstermiştir.

12. Adli Tıp Kurumu, 13 Kasım 2008 tarihinde, ilgilinin sol gözünün çevresinde tespit edilen ekimotik lezyonunun, hayati tehlike oluşturmadığını ve basit tıbbi tedavilerle iyileşebileceğini onaylayan bir görüş sunmuştur.

13. Savcı, 12 Şubat 2009 tarihinde, Y.T., M.Ü., Ö.B. ve A.C, görevlerini kötüye kullanarak, başvuranı hafif darp ve yaraladıkları gerekçesiyle, Kartal Sulh Ceza Mahkemesi ("Sulh Ceza Mahkemesi") huzuruna çıkarılmıştır.

14. Sulh Ceza Mahkemesi, 25 Eylül 2009 tarihinde, başvurana müdahil taraf statüsünün verilmesini kabul etmiştir. Sulh Ceza Mahkemesi, farklı tarihlerde, sanıkları, başvuranın annesini ve doktor M.Ö.'yü dinlemiş ve Maltepe Ceza İnfaz Kurumu revir kayıtlarını temin etmiştir. Başvuranın ifadesi, ilgilinin bu arada nakledildiği ceza infaz kurumunun yeri için yetkili olan Tekirdağ Sulh Ceza Mahkemesi tarafından istinabe yoluyla alınmıştır.

15. Başvuran, 27 Haziran 2011 tarihinde, serbest bırakılmıştır.

16. Sulh Ceza Mahkemesi, 8 Şubat 2012 tarihli bir kararla, başvuranın yüzünde tespit edilen yaraları ve olay hakkında alınan ifadeleri dikkate alarak, sanıkların devlet memuru statülerini kötüye kullandıklarının ortaya çıktığı sonucuna varmıştır. Sulh Ceza Mahkemesi, sonuç olarak Y.T., M.Ü., Ö.B. ve A.C.'nin her birini (olay tarihinde 1.300 avroya tekabül eden) 3.000 Türk Lirası adli para cezasına mahkûm etmiştir. Sulh Ceza Mahkemesi,

sanıkların sabıka kaydının bulunmadığını değerlendirerek, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesinin 5. fıkrasına dayanarak, beş yıllık süre için hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar vermiştir.

17. Bu karar, 12 Mart 2012 tarihinde başvurana tebliğ edilmiştir.

B. İlgili İç Hukuk Kuralları ve Uygulaması

1. Yerel Mevzuat

18. Somut olayda, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun (CMK) ilgili hükümleri aşağıdaki gibidir:

Hükmün açıklanması ve hükmün açıklanmasının geri bırakılması

Madde 231:

“(…)

5) Sanığa yüklenen suçtan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan ceza, iki yıl veya daha az süreli hapis veya adli para cezası ise; mahkemece, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir. Uzlaşmaya ilişkin hükümler saklıdır. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması, kurulan hükmün sanık hakkında bir hukukî sonuç doğurmamasını ifade eder.

6) Hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilmesi için;

a) Sanığın daha önce kasıtlı bir suçtan mahkûm olmamış bulunması;

b) Mahkemece, sanığın kişilik özellikleri ile duruşmadaki tutum ve davranışları göz önünde bulundurularak yeniden suç işlemeyeceği hususunda kanaate varılması,

c) Suçun işlenmesiyle mağdurun veya kamunun uğradığı zararın, aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesi, gerekir.

Sanığın kabul etmemesi hâlinde, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmez.

(…)

12) Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararına itiraz edilebilir. ”

19. Somut olayda, idare mahkemeleri önünde bir tazminat davasının esasıyla ilgili olarak, ilgili iç hukukun hükümleri aşağıdaki gibidir:

Anayasa'nın 125. Maddesi

“İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır (...) İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür.”

2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 13. maddesi aşağıdaki şekilde hükmetmektedir:

İdari eylemlerden hakları ihlal edilmiş olanların idari dava açmadan önce, bu eylemleri yazılı bildirim üzerine veya başka suretle öğrendikleri tarihten itibaren bir yıl ve her halde eylem tarihinden itibaren beş yıl içinde ilgili idareye başvurarak haklarının yerine getirilmesini istemeleri gereklidir. Bu isteklerin kısmen veya tamamen reddi halinde, bu konudaki işlemin tebliğini izleyen günden itibaren veya istek hakkında altmış gün içinde cevap verilmediği takdirde bu sürenin bittiği tarihten itibaren, dava süresi içinde dava açılabilir.”

2. Ceza Mahkemelerinin Uygulaması

20. Hükümet tarafından sunulan içtihadı örneklere göre, yerel mahkemelerin uygulama farklılıkları aşağıdaki şekilde özetlenebilmektedir:

a) Yargıtay

21. Yargıtay, 22 Ocak 2013 tarihli bir ana kararla (Yargıtay, toplanan ceza daireleri, No. 2012/10-534 E – 2013/15 K) hükmün açıklanmasının geri bırakılması hakkında yapılan itiraz üzerine hâkimin yetki alanını dikkate alarak, şüpheleri ortadan kaldırmıştır. Böylelikle Yargıtay, bu hâkimin davanın esasını inceleyebileceğini ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasının uygunluğunu denetleyebileceğini tespit etmiştir.

b) İlk Derece Mahkemeleri

22. Bandırma Ağır Ceza Mahkemesi, 14 Mayıs 2012 tarihli bir kararla (No. 2012/305), davaya bakan Asliye Ceza Mahkemesinin avukatlık masrafları hakkında karar vermediğini tespit ederek, kasten darp ve

yaralamaya ilişkin bir davada hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı hakkında itirazda bulunan müdahil tarafından itirazını kabul etmiştir.

23. Ardahan Ağır Ceza Mahkemesi, 20 Eylül 2013 tarihli (No. 2013/331), kamuya ait mülklere yapılan zararların tamamen sanık tarafından telafi edilmediğini belirterek, görevi kötüye kullanma suçundan bir devlet memuru hakkında yürütülen bir dava sonucunda kabul edilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararını iptal etmiştir.

24. Ardahan Ağır Ceza Mahkemesi, 7 Mayıs 2014 tarihli kararla (No. 2014/166), taksirle adam öldürme ve birçok kişiyi yaralama suçundan bir sanık hakkında yürütülen bir dava çerçevesinde, verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararını mağdurlardan biri tarafından maruz kalınan tazminat tutarının doğru bir şekilde değerlendirilmediği gerekçesiyle iptal etmiştir.

25. Hükümlü kişi tarafından yapılan bir itiraz üzerine Bandırma Ağır Ceza Mahkemesi 22 Mayıs 2014 tarihli bir kararla (No. 2014/637), 22 Ocak 2013 tarihli Yargıtay'ın toplanan ceza dairelere tarafından verilen ilke kararında belirtilen tavsiyeyi uygulamış ve yapmaya davet edildiği davanın esasını incelemiştir. Bandırma Ağır Ceza Mahkemesi, bu inceleme sonucunda, Asliye Ceza Mahkemesinin kararını kısmen iptal etmiştir.

26. Bandırma Ağır Ceza Mahkemesi, 18 Ağustos 2015 tarihli kararında (No. 2015/668), asliye ceza mahkemesinin sanığa iftiraya ilişkin bir davada konu edildiği hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının verilmesini kabul edip etmediği hususunu sormadığını tespit ederek, bu karar hakkında itirazda bulunan müdahil tarafı haklı bulmuştur.

3. İdare Mahkemelerinin Uygulaması

27. Hükümet ayrıca, idare mahkemelerinin içtihatlarına ilişkin örnekler tebliğ etmiştir.

Danıştay, 26 Ocak 2010 tarihli bir kararla (No. 2008/5198 – 2010/88), İçişleri Bakanlığı'nın itirazını reddetmiş ve idare mahkemesinin polis

karakolunda sorgusu sırasında yapılan kötü muamelelere maruz kalan bir kişiye verdiği tazminatı onamıştır. Danıştay, idarenin, görevlerini yerine getirme çerçevesinde polisler tarafından yapılan eylemlerden sorumlu olduğu kanaatine varmıştır.

Danıştay, 29 Ocak 2015 tarihli bir kararla (No. 2010/15015 – 2015/230), infaz koruma memurlarının tutukluya yaptıkları kötü muameleler hakkındaki bir davada, tazminat olarak mağdura ödenen meblağın yetersiz olması nedeniyle, idare mahkemesinin kararını bozmuştur.

ŞİKÂYETLER

28. Başvuran, Sözleşme'nin 3. maddesini ileri sürerek, kötü muamelelere maruz kalmaktan şikâyet etmekte ve bu bağlamda yürütülen soruşturmanın, suçlanan memurlara verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararını dikkate alarak, etkin olmadığını değerlendirmektedir.

29. Başvuran, Sözleşme'nin 13. maddesini ileri sürerek, ihtilaf konusu olaylar nedeniyle, maruz kaldığı kanaatine vardığı zararın telafi edilmesini talep etmeye imkân verecek bir iç hukuk yolundan yararlanmadığını iddia etmektedir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

I. SÖZLEŞME'NİN 3. MADDESİ

30. Başvuran, 16 Eylül 2008 tarihli bir kavga sırasında infaz koruma memurları tarafından fiziksel şiddete maruz kalmaktan şikâyet etmekte ve ilgililerin yararlandıkları hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararını eleştirmektedir. Başvuran Sözleşme'nin 3. maddesini ileri sürmektedir, söz konusu madde aşağıdaki gibidir:

“Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlere tabi tutulamaz.”

31. Hükümet, iç hukuk yollarının tüketilmediğini iddia etmektedir. Hükümet, başvuranın hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı hakkında itiraz etmesi gerektiğini iddia etmekte ve yerel mahkemelerin ilgilinin şikâyetlerini etkin bir şekilde yanıt verebileceğini gösteren içtihadî örnekler sunmaktadır (yukarıda 20. paragraf ve devamı).

32. Hükümet, esas hakkında, başvuranın davranışlarını ve yaralarının hafif olmasını dikkate alarak, söz konusu hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının, davanın koşullarında uygun bir adli bir yanıt olarak incelenmediğini değerlendirmektedir. Hükümet, infaz koruma memurlarının beş yıl süreliğine geçici bir döneme tabi tutulduğunu ve bu süre boyunca ilgililer tarafından herhangi bir suçun işlenmesinin, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararına ilişkin cezanın infazını gerektirdiğini belirtmektedir. Hükümet, bu durumun mevcut davanın koşullarında ceza kanunun uygulanması çerçevesinde, adil bir dengeyi oluşturduğu kanaatine varmaktadır.

33. Başvuran, Hükümet tarafından dile getirilen iç hukuk yollarının tüketilmediğine ilişkin itiraz hakkında herhangi bir görüş sunmamaktadır.

34. Mahkeme, söz konusu itiraz davasının kesinlikle hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarıyla ilgili olduğunu ve gerek sanığa gerekse müdahil tarafa açıldığını gözlemlemektedir (yukarıda 18., 22. paragraflar ve devamı).

35. Mahkeme somut olayda, 22 Ocak 2013 tarihli bir kararla, Yargıtay'ın mevcut durumda yapılması gereken adli denetimin sınırlarını dikkate aldığını tespit etmektedir. Mahkeme, başvuranın, ceza infaz kurumunda maruz kaldığını iddia ettiği kötü muamele sebebiyle yürütülen soruşturmada memurlara verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı nedeniyle, Sözleşmenin 3. maddesini ileri sürerek yaptığı şikâyetini, Yargıtay'ın HAGB itirazında hâkimlerin davanın esasını inceleyebileceğini ve HAGB'nin uygunluğunu denetleyebileceğini konusunda yerleşik içtihadî bulunduğunu belirterek (yukarıda 21.

paragraf), Sözleşme tarafından oluşturulan koruma mekanizmasının ikincil nitelikte olduğundan bahisle iç hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle kabul edilemez bulmuştur (yukarıda 22. paragraf ve devamı).

36. Mahkeme ayrıca, delil yetersizliğinden kötü muameleden suçlanan görevlilerin beraatı söz konusu olduğunda, bir başvuranın ilke olarak bir şikâyette bulunmasının ve gerektiği takdirde iç hukuk yollarının tüketilmesi yükümlülüğü bağlamında, kovuşturmaya yer olmadığına dair karara itiraz etmesinin yeterli olması nedeniyle, zorunlu olarak temyiz başvurusunda bulunmasının gerekli olmadığını daha önce belirttiğini hatırlatmaktadır. Mahkeme bununla birlikte, ceza davasının sonucunda olayların yeniden değerlendirilmesi örneğin kötü muamele söz konusu olduğunda, hâlbuki suçlama işkenceyle ilgiliydi, bir başvuranın temyiz başvurusunda bulunma yükümlülüğünün olduğunu da belirtmiştir (*Aydın Çetinkaya/Türkiye*, No. 2082/05, §§ 84-94, 2 Şubat 2016). Mahkeme, mevcut davanın koşullarında bu mevcut duruma yöneldiğini ve ayrıca başvuranın, Hükümet tarafından ileri sürülen başvurunun etkinliğini eleştirme imkânı verecek hiçbir argüman sunmadığını değerlendirmektedir.

37. Sözleşme ile kurulan güvenlik mekanizması, insan haklarının korunmasına ilişkin ulusal sistemlere nazaran ikincil nitelik taşımaktadır, Mahkeme, Sözleşme'ye taraf devletlerin Sözleşme'den doğan yükümlülüklerine riayet edip etmediklerini denetlemekle görevlidir. Mahkeme, Sözleşme ile güvence altına alınan temel hak ve özgürlüklere ulusal düzeyde riayet edilmesini ve korunmasını sağlamakla görevli olan Sözleşme'ye taraf devletleri ikame etmemelidir. Mahkeme, iç hukuk yollarının tüketilmesine ilişkin kuralın Sözleşme mekanizmasının işlevinin vazgeçilmez bir parçası olduğunu yeniden belirtmektedir. Dolayısıyla devletler, kendi iç hukuk düzeninde durumu düzeltme imkânı bulmadan önce uluslararası bir organ önünde eylemlerine ilişkin hesap vermek zorunda değildirler. Bir devlet aleyhinde yöneltilen şikâyetlerle ilgili olarak,

Mahkemenin denetim yetkisinden faydalanmak isteyen kişiler, öncelikle söz konusu devletin hukuk sisteminin sunduğu başvuru yollarını kullanmakla yükümlüdürler (*Demopolous/Türkiye* (k.k.) [BD], No. 46113/99 ve diğer 7 başvuru, § 69, AİHM–2010).

38. Mahkeme ayrıca, bir iç hukuk yolunun başarı şansı ile ilgili olarak basit bir şüphenin, başvuranın bu yolu tüketmekten muaf tutacak bir durum oluşturmadığını hatırlatmaktadır (bk. diğer birçok karar arasında *Nuray Şen/Türkiye* (k.k.), No. 41478/98, 30 Nisan 2002). Nitekim, yukarıda belirtilen durumda söz konusu olduğu gibi, ulusal yargı makamlarına içtihatlarını geliştirme imkânı verilebilmesi ancak mevcut başvuru yollarının kullanılmasıyla mümkündür. 22 Ocak 2013 tarihli Yargıtay’ın ilke kararı bu şekilde sonuçlanmıştır (yukarıda 21. paragraf).

39. Mahkeme, yukarıda belirtilenleri dikkate alarak ve ikincillik ilkesine uygun olarak, Hükümet tarafından ileri sürülen itirazı kabul etmekte ve başvurunun bu kısmının, Sözleşme’nin 35. maddesinin ve 1. ile 4. fıkraları uyarınca, iç hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle, kabul edilemez olduğuna karar vermektedir.

II. SÖZLEŞME’NİN 13. MADDESİ HAKKINDA

40. Başvuran, ihtilaf konusu olaylar nedeniyle, maruz kaldığı kanaatine vardığı zararın tazmin edilmesi talebinde bulunmaya imkân veren bir iç hukuk yolundan yararlanmadığını değerlendirerek, Sözleşme’nin 3. maddesiyle birlikte, 13. maddesinin ihlal edilmesinden şikâyet etmektedir.

41. Sözleşme’nin 13. maddesi aşağıdaki gibidir:

“Bu Sözleşme’de tanınmış olan hak ve özgürlükleri ihlal edilen herkes, söz konusu ihlal resmi bir hizmetin ifası için davranan kişiler tarafından gerçekleştirilmiş olsa dahi, ulusal bir merci önünde etkili bir yola başvurma hakkına sahiptir.”

42. Hükümet, başvuranın iddiasına karşı çıkmaktadır. Hükümet, başvuranın idare mahkemelerine başvurabileceğini ve devlet memurlarının

davranışlarından kaynaklanan zararın tazmin edilmesi talebinde bulunabileceğini belirtmektedir. Hükümet, idare hâkiminin eylemin failinin sorumluluğuna karar verirken, ceza hukukunun görüşlerine bağlı olmadığını ifade etmektedir (*Güvenç/Türkiye* (k.k.), No. 43036/08, § 42, 21 Mayıs 2013). Hükümet, bu yolla idarenin kötü muamelelere maruz kalan kişilere tazminat ödemeye mahkûm edildiğine ilişkin içtihadi örnekler sunmaktadır (yukarıda 27. paragraf).

43. Mahkeme, Sözleşme'nin 13. maddesinin, Sözleşme'nin hak ve özgürlüklerinin güvence altında alındığı şekliyle, iç hukukta bu hak ve özgürlüklerin ileri sürülmesine imkân veren bir başvurunun varlığını güvence altına aldığını hatırlatmaktadır. Dolayısıyla, bu hüküm tarafından kılınan yükümlülükler uyma şekliyle ilgili olarak, Sözleşmeciler Devletlerin, belirli bir takdir yetkisine sahip olmalarına rağmen, uygun telafi imkânı sağlamaya ve Sözleşme'ye dayanan şikâyetin içeriğini bilmeye yetkili olan ulusal mahkemeyi görevlendiren iç hukuk yollarına başvurma gerekliliği sonucuna sahiptir. Sözleşme'nin 13. maddesinden doğan yükümlülüğün kapsamı, başvuranın dayandırdığı şikâyetin niteliğine göre değişmektedir (*El-Masri/Eski Makedonya Yugoslav Cumhuriyeti* [BD], No. 39630/09, § 255, AİHM 2012).

44. Mahkeme ayrıca, iç hukukta idare veya hukuk hâkiminin, idarenin ya da eylemin failinin sorumluluğuna karar verirken, ceza hukukunun görüşlerine bağlı olmadığını daha önce belirttiğini hatırlatmaktadır. Hâkim, gerek ceza hukuku kurallarına, gerekse hukuk davasıyla ilgili olması nedeniyle ceza mahkemesince kişinin beraatına ilişkin verilen karara uymakla yükümlü değildir, aynı zamanda kusurun bulunmaması veya ağırlığı konusunda hukuk davasında varılan sonuçlara uyması da gerekmemektedir. Hâkim bununla birlikte, cezai olarak olayların değerlendirmesine ve cezalandırılmasına bağlı olmaktadır (*Beyazgül/Türkiye*, No. 27849/03, §§ 40-41, 22 Eylül 2009 ve *Alp/Türkiye* (k.k.), No. 3757/09, §§ 49-50, 9 Temmuz 2013).

45. Mahkeme, bu konuda ilgili yerel kararların somut bir örneği için, adam öldürmekle suçlanan bir polis lehine kovuşturmayaya yer olmadığına dair verilen bir karara rağmen, idare mahkemesinin idarenin objektif sorumluluğundan doğan ilkelere dayanarak, başvurana tazminat olarak talep edilen bütün meblağların ödenmesine karar verdiği *Yaşaroğlu/Türkiye* (No. 45900/99, §§ 17, 29, 30-32 ve 33-38, 20 Haziran 2006) kararına da atıfta bulunmaktadır. Cezai olarak ilgilinin beraatına karar verilmesi dikkate alınarak ve “polis somut olayda görevini yerine getirirken hiçbir kusur işlememesine rağmen, devlet [bununla birlikte] Anayasa’nın 125. maddesi anlamında, objektif sorumluluğu gereğince, meydana gelen zararın telafi edilmesiyle yükümlüdür. Zira bir kaza söz konusu olmasına rağmen, ölüm ile muaf tutulan kamu hizmeti [somut olayda düzenin sağlanması] arasında bir nedensellik bağı bulunmaktaydı”.

46. Mahkeme ayrıca, Hükümet tarafından sunulan yerel iki karar örneğinin, somut olayda uygun olduğunu (yukarıda 27. paragraf) kaydetmekte zira, polis karakolunda ve cezaevinde yapılan kötü muamele mağdurlarına ödenen tazminat söz konusu olmaktadır. Mahkeme, mevcut davada ayrıca kötü muameleden suçlanan gardiyanların kimliklerinin belirlendiğini, mahkemeye çıkarıldıklarını ve görevlerini kötüye kullanarak, hafif bir yaralanmaya sebep olma suçundan suçlu bulduklarını tespit etmektedir. Başvuranın öncelikle, Hükümet tarafından belirtilen idari başvuru yolunu kullanarak başarı imkânının bulunduğu sonucu çıkmaktadır.

47. Buna ek olarak Mahkeme, başvuranın maruz kaldığını iddia ettiği zararını telafiye elverişli iç hukuk yolu bulunmadığı iddiası nedeniyle, ilgilinin yaptığı şikâyetini, Türk hukuk sisteminin, kötü muamele mağduru olan başvurana, tazminat talep edebileceği bir başvuru yolu sağladığını belirterek başvurunun bu kısmını Sözleşme’nin 35. maddesinin 3. fıkrasının a) bendi ve 4. fıkrası uyarınca, açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilemez bulmuştur.

AKBAŞ / TÜRKİYE KARARI

Bu Gerekçelerle, Mahkeme, Oy Birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilmiş olup, 29 Ekim 2020 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Başkan
Jon Fridrik Kjølbro